

ELŐFIZETÉS:
Egész évre . . . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét illető küldemények a szerkesztőnek, anyagiak a laptulajdonosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
egy 1 hasbós petit sor 10 kr.,
többszöri hirdetésnél olcsóbb.
Nyiltér sora 25 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésnél 30 kr.
A hirdetések Bittermann Nándor könyv- és könyvnyomtatás vállalatánál fogadtatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

A város közgyűlése.

Zombor sz. kir. város törvényhatósági bizottsága szerdán, e hó 3-án, tartotta meg két havonként ismétlődő rendes közgyűlését.

Ennek lefolyása a következő volt:

Az elnöki széklet Sándor Béla főispán elfogalja s a jegyzőkönyv vezetésével Gyurisits György főjegyzőt és a szólni kívánók neveinek följegyzésével dr. Matzitz Pál aljegyzőt bizván meg, az ülést megnyitották nyilvánítva.

Schlaggerter Gyula polgármester a város közügyeinek állapotáról olvassa föl első sorban szókasos jelentését, melyet a közgyűlés egyhangulag tudomásul vett.

Az érdekes jelentés teljes szövegében a következő:

Méltóságos főispán ur!

Tekintetes törvényhatósági bizottság!

A város közügyi állapotára vonatkozólag az elmúlt két hóról jelentésemet van szerencsém a következőkben előterjeszteni!

Hogy a tekintetes törvényhatósági bizottságnak a tisztviselői tevékenységéről teljes látképet nyújthassak, célszerűnek találtam az év első napjától kezdve állítani össze a kimutatást.

1894. január 1-től kezdve szeptember hó végéig beérkezett:

I. a) a tanási iktatóba 11.691 darab, ebből elintézve van 11.037 darab;

b) az árvaszék iktatójába érkezett 2126 ügydarab, ebből el van intézve 2004 darab;

c) a községi bírósághoz érkezett 1772 drb, ebből elintézve 1618 drb;

d) a rendőrkapitányi hivatalhoz érkezett 946 drb, ebből elintézve 818 drb.

Tűzeset nem fordult elő, a tűzbiztonság általában jó volt, eltoloncoltatott 6 egyén, áttoloncoltatott 10 egyén.

Megjegyzem, illetve hangsúlyoznom kell tek. törvényhatósági bizottság, hogy szeptember hó 1-ig beérkezett összes ügyiratok el vannak intézve mind és csupán szeptember hóban érkezettek közül van még elintézetlen.

II. Az adópénztárba folyó évi július hóban befolyt a következő adó:

Allami adóban 9422 frt 25 kr, augusztus hóban 43.456 frt 43 1/2 kr, szeptember hóban 21.414 frt 98 kr, összesen 74.293 frt 66 1/2 kr.

Városi pótdobában pedig: július hóban 3429 frt 39 kr, augusztus hóban 13.598 frt 41 kr, szeptember hóban 7624 frt 13 kr, összesen 24.642 frt 93 kr.

Utadobában július hóban 917 frt 78 kr, augusztus hóban 1268 frt, szeptember hóban 989 frt, összesen 3174 frt 78 kr.

Ebadóban július, augusztus és szeptember hóban 94 frt.

Tandij fejében július, augusztus és szeptember hóban 136 frt.

Hadmentességi díj július, augusztus és szeptember hóban 111 frt.

A házipénztárba 1894. július 1-től szeptember 30-ig birtokváltozási illeték címen 2205 frt 86 kr folyt be, a házipénztár készlete 4608 frt 45 1/2 kr, a város házi- és adópénztárát folyó évi szeptember hó 17-én Frey Imre és Falcione Gusztáv városi bizottsági tag urak közreműködésével szabályszerűen rovincsoltam; a pénztári kezelés rendes.

III. Az egészségügyi állapot a városi tisztviselőknél jelentései szerint július hóban általában kedvező volt; augusztus és szeptember hóban azonban már a kórmozgalom élénkebb volt, amennyiben hasi hagymáz és toroklob esetin kívül a hőkurut is több esetben jelentkezett, utóbb pedig általában a légzőszervek hurutos bántalmi erősbödtek.

Orvosrendőri szempontból külön intézkedésre szükség nem merült föl; az ország északkeleti részéből érkező kolera hírek az egészségügy éberebb felügyeletét vonja maga után.

Július hóban egy lónál a takonykór megállapítván, az állat kiirtott.

Ebmarás folytán egy egyén a Hőgyes-féle intézetbe szállítva gyógykezelés végett, az ebnél azonban a veszélyesség nem volt megállapítható.

Azon alkalomból, hogy a hirlapok közlései szerint oly szer találtatt fel, mely a diphteritisz betegség ellen állítólag sikeresen alkalmazható, a városi tisztviselőket felhívtam, miszerint tekintve, hogy a diphteritisz betegséggel szemben a gyógytudomány eddig tehetetlen, hogy ezen betegség feletle ragályos és többnyire halállal végződik, hogy ezen irtozatos ragály városunkban már több év óta, hol szörványosan, hol járványosan pusztítja, különösen a gyermekeket, hogy tehát a kérdéses antidiphterin nevezetű szer gyógyhatása és alkalmazási módja iránt mielőbb tisztában lenni városunk lakosságára feletle kívánatos és megnyugtató is volna, az ugynevezett antidiphterinrel való oltással foglalkozó orvosoktól és egyetemi kórodák vezetőitől azirant közzelebbi tudósítást, tájékoztatást szerezzen és szerzett értesülései nyomán a netalán teendő intézkedések iránt hozzáam véleményes jelentést adjon.

IV. Városunk közgazdasági, ipari és kereskedelmi érdekeit kétségkívül mélyen érintő baja zombor-újvidéki helyiérdekű vasút részvénytársulat folyó évi augusztus 2-án tartott közgyűlésén a tek. törvényhatósági bizottság 177. közgy. 1894. számú határozatában nyert megbízás alapján megjelentem és részt vettem, mely alkalommal a részvénytársaság a magas kormány kiküldött képviselőjének hozzájárulásával megalakult; valamint megalakított az igazgatóság is, melyben Zombor városa egy szavazattal polgármestere által képviseltetik; ugyanez alkalommal elfogadtattott és megköttetett Herceg M.

L. és társa budapesti céggel, mint vállalkozóval ezen vasutkiepítésére iránti szerződés.

Ezen vasut pótbéjárása a nagyméltóságú m. kir. kereskedelemügyi miniszter ur rendelete folytán városunkat érdeklőleg folyó évi szeptember 11. és 12-én eszközöltetett, a mely alkalommal a még függő és felmerült kérdések és érdekek méltányosan megoldatván és rendeztetvén, a miniszteri meghatalmazott Puki ő méltósága a kereskedelemügyi miniszter nevében az építési engedélyt nyomban megadta és ez időszert a földmunka Zombortól Baja felé, ugy Zombortól Újvidék felé mintegy 3000 munkás alkalmazásával már serényen halad előre.

Felemlítendőnek tartom azt, hogy Zombor város tanyai lakosságának érdekei ezen vasut építése alkalmából méltányos figyelembe vétettek, a mennyiben a „Nenadits“ és „Zsárkovác“ szállásoknál megálló, illetve kiterő állomás rendszeresítettik, ezenkívül a kernyajai ut mellett, ugy a nyugoti gradinában megálló engedélyezése megígértetett; egyáltalán a város előterjesztései ugy a m. kir. kormány kiküldöttjeinél, mint az építővállalat képviselőinél jóakaró figyelemre és méltánylásra találtak.

A vasut kiepítéséhez való hozzájárulást a tek. törvényhatósági bizottság 283/1893. és 37/1894. közgy. szám alatt közgyűlési határozattal akként szavazta meg, hogy az a kiepítés tényleges megkezdésétől számított 10 év alatt tíz egyenlő részletben lesa a vasut részvénytársulat pénztárába befizetendő; a részvénytársulat a kiepítés megkezdésének tényét a város tanácsához 11.309/1894. kig. szám alatt bejelentvén, az első részlet folyóvá tételét kérte, minek folytán a tanács a 98/1894. közgy. számú megbízáshoz képest az első esedékessé vált részletet vagyis 6475 frt 23 krt említett vasut-társulat számlájára és részére az első hazai takarékpénztár egyesület pénztárába Budapestre utalványozza és az összeg oda beküldetett.

Kérem ezen jelentésemet tudomásul venni.

A városi építkezési szabályrendelet egynemely §-a módosítottat. Most érkezett le a módosítás miniszteri jóváhagyása, a mit a közgyűlés tudomásul vett.

A közoktatásügyi miniszter — mint már említettük — a Falcione Gyula-féle ösztöndíj-alapítvány alapítólevelét módosítani kívánja olyképp, hogy az ösztöndíj csak „zombori születésű“ tanulóknak legyen adható; a közgyűlés azonban elhatározta, hogy indokolt jelentést terjeszzen föl a tanács az iránt, hogy a miniszter ezen kívánalmától álljon el, adományozható legyen az ösztöndíj „zombori születésű vagy illetőségű“ tanulóknak, a mi tökéletesebben tünteti is vissza az alapító szándékát s a mit a gyakorlat már is szentesített.

A „BÁCSKA“ tárcája.

Az eltávozotthoz.

*Eltávozól, — csakugyan hát
Elcsúsztél kedvesem,
Mégis, mintha itt csövegül,
Szép szavadtól cseng fülem.*

*Mint a vándor féltekintre
A magashan tévedez,
Feltápte ha kis pocsirta
Vig dalokat zengedez;*

*Úgy kereslek én is téged
Köszönttem szüntelen;
Kérve hírelak dalaimban,
Oh jöjj vissza kedvesem! . . .*

Anotak.

A hipnotizmusról.

Dr. Thim József.

A multkor célul tűztém ki magamnak, hogy az olvasó világos fogalmat alkosson magának a hipnotizmusról. Most esodaeseteket sorolok fel, a melyek jórészt sok tudos sem akarja elbinni.

Krafft-Ebing tanárom Szekulies Ilmán például bideg tárgyakkal égési sebeket ejtett. Így egy ollo hű képmása maradt meg combján. Azt szuggerálta neki, hogy nincs senki a szobában kivülé és ő a többi jelenlevőket nem vette észre. — Király Józsefnek én azt szuggeráltam, hogy senki sincs a teremben és menjen ki; a nézők elállották útját, ő akadályozva volt a kimenetelben, — de nem látott senkit; most névszerint neveztem meg az állítólag belépetteket és azokat rögtön látta. Így a tárgyakat is fel lehet vele cseréltetni; a lőret kitért olasz bornak, a kefet dohánytárcának, férfit nőnek stb. nézi. A berugást kitértnek lehet szuggerálni. A

hipnotizált önönmagát is át lehet alakítani, így lett Királyból gyermek, katona stb. ugy, mint Richey írja a „Revue philosophique“ 1883. évkönyvében, egy 43 éves asszonyt egymásután parasztá, színésznővé, gyermekké, fiatal emberré stb. változtatta át szuggeráció útján. Richey egy mediumát öreg anyókévé szuggerálta és az összegubacodva, nyögni kezdett s mikor hozzája szolt, nehéz hallást szimulált, köhécselt, panaszkodott, sőt még burnót is kért. Az ilyen szuggerált egész fiziognómiája azzá lesz, a minek paracsoltatik. De állatokká is szuggerálhatók. Emlékszem egy ismerősömre, a ki kutyává szuggeráltatva, kézen-lábon mászott, ugatott és szájjával harapni akart; s mikor papagájá szuggeráltuk, majd felfordultunk neveltünkben, mikor elkezdett rikácsolni és fejével mókálni, kiáltva: „Zukker! Zukker!“

A híres Charcot, párisi tanár, a hipnotikus kísérletek terén világhírű ideggyógyász hiteles tanuk előtt bebizonyította, hogy ha a hipnotizált háta mögé, a gerinc közelébe pl. moriumot tartott, (a hipnotizált persze nem tudta, hogy micsoda), annak tüneteit megkapta; ehintől fülzugást, ricinus olajtól más bajt kapott. — Krafft-Ebing azt szuggerálta, hogy holnap délben 12 óraker testi hőmérséke 38° legyen és meg lön; így szuggerált kólikát, szivdobogást, gyomorfájást.

Vannak olyan mediumok, a melyek csak a hipnotizőr szavára hallgatnak, ilyen volt Szekulies Ilma; mások, ha a hipnotizőr kezeit a beszélő érinti, rögtön felelnek, ha elvonják kezüket, nem adnak a harmadiknak választ; Király például mindenkinek felelt, a nélkül, hogy a harmadik kérdező kezemet megfogta volna. Ilyen Krafft-nak egyik mediuma is, bizonyos Piegl Klára. — Utóbbi mediumot Krafft elalattta és a hipnoziban azt szuggerálta, hogy felébresztés után is minden paracsnak eleget fog tenni; és Piegl Klára józan öntudat mellett rögtön gyermekké tette magát és elbeszélte akkori dolgait, egészen ugy viselkedett. — Vele bizonyította be Krafft-Ebing, hogy a hipnozis tulajdonképen reprodukció; Pieglnek 7, 15 és 19 éves korából visszamaradtak irkái; az ebben foglaltakat, miután az illető korba szuggeráltatott, diktálás után leírta és minden kornak megfelelően teljes azonos írása volt, sőt még

ugyanazon hibákat is tette. Ezt Királylyal is lehetett megtenni.

Némelyek azt állítják, hogy idegen, sobasem hallott nyelveket is lehet szuggerálni. En ezt sokszor próbáltam, de sobasem sikerült. Király József is csak azt a pár szót tudta motyogni, a mit valaha ballott és rosszul emlékezetébe vésett. Persze, ha a hipnotizőr előbb francia vagy angol nyelven valamit szuggerál neki, — felszólítására ezeket el fogja mondani, — no de ezel legfeljebb a publikumot szokták a nemorvos hipnotizőrök becsapni. Egy izben valakinek azt szuggerálta Richey, hogy jöjjön vele a holdba. A hipnotizált egyszerre csak nevetve mutatja: „Ni-ni, ott a föld, milyen fényes golyó.“ — Közben nyugtalaná lön, hogy fognak majd visszamenni. Richey erre megnyugtatta, „majd kötélen leereszkedünk“ és mikor leereszkedésben voltak, a hipnotizált egyszerre csak azt mondja, hogy tenyere ugy ég a kötel horzsolástól.

De épen nem szükséges, hogy a szuggeráltakat az elaltatott ezen álmában végrehajtsa, mert felébresztve sokszor egy év multán is végrehajtsa a szuggeráltakat. S ez rettenetes horderejű dolog az emberiségre nézve. Hány gyilkosság történethető már ily módon, melynek indító oka nem jutott napvilágra. En például azt szuggeráltam az alvónak, hogy felebresztés után, amikor teljes józan öntudatnál van, egy óra multa után a zongorához és játsza el a koca-koca tarkát. Az egyén megtette. Ép így szuggerálta egy párisi ügyvéd nejeknek, hogy elutasasa után harmadnapra csináljon végrendeletet, hagyja vagyonát rá és löjje magát agyon. A dolog megtörtént és csak a lelkiifurdalástól tiltózve, vallotta meg bűnét az ügyvéd. Persze, hogy könnyű gyilkosságokat szuggerálni. Vagy például azt szuggerálom az egyénnek, hogy holnap 10 óraker hozzon két tanut, akik előtt 15,000 forint adok kötelezvény mellett ő neki, a tanuk ellenjegyzése mellett; de aztán jöjjön vissza és adja vissza a pénzt. A szuggerált ember ezt megteszi.

Most később az összeget újra követelem, az illető persze (miután a hipnotizált állapotban történetekről az öntudathoz jutott egyén mit sem tud) tagadja; de itt a két tanu, a kik megesküdnek a valóra, továbbá a

Mai számunkhoz melléklet van csatolva.

Gr. Festetich Andor földmívelésügyi miniszter leiratban tudatja a várossal miniszterre történt kinevezését. A közgyűlés elhatározta, hogy üdvözlő iratot intéz hozzá.

A Szegeden létesített ipari szakiskolába egy zombori iparos tanonc-tanítványa részére — a gazdasági és pénzügyi bizottságnak lapunk mult számában közölt javaslatához képest — 3 évre szóló évi 120 frtos ösztöndíjat szervez a város és felhívja egyszersmind a zombori ipartestületet is ily ösztöndíj szervezésére.

Sándor Béla főispán — mint már szintén megírtuk — felhívta a város közönségét, hogy a város történetéből valamely nevezetes eseményt, avagy valamely műemléket örökíttessen meg festészet után s küldje föl az országos kiállításra. De mert a város történetében megörökítésre méltó, kiemelkedő mozzanat nincsen, sem pedig műemlék nem található, a felhívás tudomásul vétetett.

Ennél a tárgynál fölszólt dr. Donoszlovits Vilmos és csodálkozásának ad kifejezést, mert, hogy nincsen megörökíteni való esemény vagy emlék. Szükségesnek tartja, hogy a város mint erkölcsi testület is képviselve legyen az országos kiállításon. Indítványozza, hogy a város irassa meg történetét a milleniumra. És egyben bevádolja a Bács-Bodrogh vármegyei történelmi társulatot, mert, hogy a megye történetének megírására szánt költségekből 3000 frt „elkallódott“.

Főispán figyelmezteti Donoszlovitsot szavai jelentőségére, mire Donoszlovits kijelenti, hogy ő nem akarta sérteni a társulatot, sem pedig személyt nem akart támadni, a kinek kezében a pénz elkallódott.

Főispán újból figyelmezteti, hogy most már nem csak a magát itt védeni nem képes történelmi társulatot, hanem magánszemélyt is vádol; felhívja, nevezze meg, kit gyanúsít.

Dr. Molnár Gyula az „elkallódott“ szó jelentőségét iparkodik ártatlannak tüntetni föl és a hallott vádakot simitgatja.

Végre Donoszlovits kénytelen bevallani, hogy bizony ő dr. Molnár István Lajost támadja a közgyűlésen, a ki nemcsak hogy ott jelen nem volt, de még csak nem is zombori lakos, de a ki azért tudni fogja kötelességét.

Dr. Donoszlovits a város történetének megírására irányuló indítványát, mint önálló indítványt, írásban fogja benyújtani.

Ugyszintén tudomásul vétetett a Rajcsits Károlynak II. számú ösztöndíj történet kinevezését tudató főispáni irat is.

Tudomásul vette továbbá a közgyűlés a július 28-án tartott számonkérőszék jegyzőkönyvét, a közigazgatási bizottság félelvi jelentését, ugyanakkor jelentését az üléseiről igazolatlanul elmaradt tagokról, Bács-Bodrogh vármegye alispánjának Tiszakálmánfalva és Gyulafalva telepek önálló nagy községekké történt átalakulásáról szóló iratát.

Következett az irodatiszti állás betöltése. A kandidációs bizottságba a közgyűlés beválasztotta dr. Drakulits Pál, Danczer Kornél és Fejér Gyula biz. tagokat és a főispán kinevezte Széchenyi József, dr. Krónits István és dr. Spitzer Mór biz. tagokat. Kandidáltak: Radoszlyevits Tivadar, Burnách Márton és Barak Antal. Husz biz. tag kérelmére névszerinti titkos szavazás kérést, az

elrendeltetett s ennek folytán Burnách Márton szótöbbséggel megválasztott.

A központi választmányban hiányzó tagságra nagy szótöbbséggel Ambrózovits Gyula biz. tag választott meg.

A városi házipénztár 1895. évi költségvetését lapunk egyik multkorai vezércikke méltatta. Az ott bemutatott költségvetést a közgyűlés egyhangulag elfogadta. E szerint a kiadások főösszege 237,364 frt 74 kr.; a fedezetet fölülmulja 77,261 frt 78 1/2 krral; ennek fedezésére 40% községi pótdó adó vettetik ki.

A kövezési alap szükséglete 32,467 frt 47 kr., fedezete 32,830 frt 64 kr.; a hiány 363 frt 17 kr.

A nyugdíjalap költségvetése 4100 frt 77 kr hiányt mutat. E szerint a házipénztárnak a jövő év folyamán ennyit kell a nyugdíjalaphoz még — valamikor a jobb időkben visszatérítendő kölcsönkép — pótolnia.

A Falcione Gyula-féle ösztöndíjalap bevétele 6746 frt 92 krral és kiadása 4311 frt 17 krral lett előirányozva.

Az uti alap költségvetése 1895. és 1896. évekre állapított meg. És pedig az előirányzott bevételek összege 34,089 frt 19 krt s a kiadások összege 30,356 frt 03 krt tesz ki. Szükségesnek látjuk itt megjegyezni, hogy az utadó 3%-ban és a 3 kézi napszám megváltása (50 kronként) 1 frt 50 krral állapított meg.

Az alsófokú ipar-és kereskedelmi iskola költségvetése szintén elfogadtatott. (Mult számunkban ismertettük.)

Dr. Balogh Ernő és társai biz. tagok, mint tudjuk, indítványt tettek, hogy városunknak az állami telefonhálózatba leendő bevonása iránt a kereskedelemügyi miniszterhez fölterjesztés intéztessek. Az állandó választmány javasolja, hogy elvben elfogadtassék az indítvány, de előbb utasítsassék a polgármester, hogy a telefonelőfizetők számának szaporítása érdekében járjon el s az eredményről a közgyűlésnek jelentést tegyen. Koczár biz. tag indítványára az említett célra nemcsak a polgármester, hanem dr. Balogh Ernő, Karakásevits Mihály, Koczár Zsiga és dr. Zákó István biz. tagokból álló bizottság küldetett ki.

A Falcione Gyula-féle ösztöndíjalapítvány üresedésben levő ösztöndíjára az iskolaszék és a városi tanács Kapp János III-ad éves joghallgatót hozta ajánlathoz. Fejér Gyula biz. tag ezen javaslat mellett szólalt föl, dr. Molnár Gyula és Paul Kálmán Dömötör gimnáziumi VIII. oszt. tanulót ajánlották, Bittermann Nándor ismét Kappot. Névszerinti titkos szavazás ejtetett meg s ugy Kapp, mint Dömötör 29-29 szavazatot nyertek. Az elnöklő főispán szavazata döntött és pedig Dömötör mellett.

A város tulajd. nat képező szántóföldek ezután olykép adatnak bérbe, hogy egy téli vetés után két tavaszi s azután az ugar következzék.

A kövezési alap részére a házipénztárból jövő május 15-iki lejáratlalt 6000 frt kölcsönt engedélyezett a közgyűlés.

Bejelentette a polgármester a tanácsnak és a közgyűlésnek, hogy Messinger József kórházi szállító szabálytalanságot követett el a számlái kiállításában, a miből haszon természetesen csak ő neki lehetett. Olyan levesadagokat is fölszámított, a melyeket nem szállított és a kenyéradá-

gokat a tényleg szállítottnál nagyobb súlyoknak számította föl. A volt számvevő, Donoszlovits József, egypárszor nehezményezte e tulszámításokat, de legtöbbször — nem vette észre s így Messinger — a mennyire Heinicz számvevő tapasztalta — 1050 frt 43 krral vágott többet zsebre, mint a mennyi őt megillette. Messinger a pénzt már visszatizette és tévedésből származtatja a galibát, Donoszlovits nyugalmazott számvevő meg feyelmi alatt áll.

A közgyűlés Karakásevits ellenindítványa ellenére kimondotta, hogy — habár joga lenne ezek miatt a Messingerral kötött szerződést felbontani, attól ezuttal még eltekint, de mihielyt még egy hamis számlát mutat be, azt rögtön fölbontja és új árverést tart a szállítás biztosítására.

Siskovits István hajdu özvegyének a nyugdíja megállapított.

Schäffner Károlynak, a sörház bérlőjének megengedett, hogy a sörházat albrétbe adja.

Szentes város átírt, hogy a magyar tan nyelvű tiszti akadémia létesítését a város anyagi támogatással mozdítsa elő. A közgyűlés kimondotta, hogy amennyiben a különben is országos költségen felállítandó tiszti akadémia tényleg létesül, a város anyagi erejéhez képest fontolóra fogja venni a támogatást.

A zombori kereskedő ifjak által ösztöndíj célra adományozott 800 korona elfogadtatott.

Tűzkárosult községek részére 10-10 korona segély szavaztatott meg.

Szt-István emlékére egy szobornak országos költségen leendő föllállítása ügyében Pozsony vármegye közönsége föliratot intézett a miniszterelnökhöz. Ezen fölirat támogatására Zombor város közönsége is föliratot intéz. (A város 1881-ben Széchenyi József biz. tag indítványára Szt-István szobra költségeihez leendő hozzájáruláskép 100 frtot szavazott meg. Ez az összeg most is a takarékpénztárban van).

Fogaras vármegye közönségének megkeresése az egységes választási törvénynek még a f. évben leendő alkotása iránt a kormányhoz és a képviselőházhoz intézett föliratának támogatása iránt — tudomásul vétetett.

A városi szőlővesszőtelep szőlővesszőinek ára tetemesen leszállított. A 2 éves gyökerez vesszők ára 1000 drbként 12 frt és az 1 éves gyökerezekké 8 frt. A kőrifra (fraxinus caroliniana, kőrishogármentes) ára drbként 20 krra szállított le.

Az egyszerűség elve növevelésünkben.

Ijesztő módon szaporodik napjainkban azok száma, kik feladva minden reményt a jobb jövőre, végső kétségbeesésükben fegyvert fognak önmaguk ellen, s könnyelműen dobják el magukat az életet. Ha firkésznek az okokat, nem hiszem, hogy a gondos kutató megtalálna nagyon, de nagyon gyakran okát egyik-másik szerencsétlen tragédiának ép mai növevelésünkben. Mindennek nevelik manapság nőinket — csak épen annak nem, a minék kellene. — Hol vagyunk már azon kortól, midőn a nő erőtsegi oklevele — az először megszületett jó kenyér volt? Már kisdéd korában ráragad leánygyermekre a fényűzési hajlam, az elégedetlenség, s még gyermekszámba megy, már is szerelmi regényekkel megmérgezett szívében, ismeretlen kalandok utáni vágy ébred!

terhelt sajátkezü aláírása és a bíróság kénytelen a 15,000 frtot megítélni. Ép így lehet valakit hipnotizálni, hogy hagyjon halála után 10,000 frtot a hipnotizőrnek. De hamis dolgokra, tanúszókra is lehet valakit hipnotizálni. Bernheim, a híres nancy-i tanár a következőket szuggerálta: „On augusztus 3-án (4 1/2 hó előtti idő) 3 órakor baba jött; az első emeletben kiáltást hallott és erre a kuleslukon a szobába nézett. Itt észre vette, hogy bázúra a földszinti lakó egyik nőtagján erkölestelen merényletet követett el és a leány száját egy zsebkendővel betömte. Mindezt ön látta, de 4 1/2 hónapig (azaz a jelentéstétel napjáig) nem mert szólni a borzalomtól. Felébresztés után senkinek sem szól ugyan, de ha bíróság elé kerülne, mindezt híven elmondja“. Három nap mulva a hipnotizált bíróság elé hivatott és itt szörül-szóra ezt vallotta, sőt meg is esküdött rá.

En a legszilárdabbul meggyógyok győződve, hogy a bírósági tisztaeszlári pör Sehari Mörira szuggerálva volt, akár más valaki, vagy autoszugeszió útján és az ő esetét bármikor lehet reprodukálni. Az olyan egyén, a kit sokszor hipnotizálnak, gyakran éber állapotban is szuggerálhatók. Bekubheim egy általa többször hipnotizáltához váratlanul odakiáltott hogy „csukja be a jobb kezét, és ezután ki nem nyithatja.“ Az illető, anélkül hogy hipnotizálva lett volna, nem tudta kinyitni. Különösen hiszterikus egyéneknek tapasztalni ezt. Hozzám egy beteg hoztak, a ki fél év óta vak volt. A szemvizsgálat kiderítette, hogy szemének semmi baja, s midőn megtudtam, hogy hiszterikus, két füveget tettem szemé elé és azt szuggeráltam neki, hogy ezzel látni fog, — és a hatás be is következett.

Ide sorolhatók azon histero-epileptikusok is, a kiknek testén véresek lépnek fel. Jondrácsik, Krafft-Ebing, Bourrn stben demonstráltak ezt, és tényleg vannak egyének, a kik Krisztusnak képzelvén magukat, a szögeknek megfelelő helyeken tenyerükön, lábokon, homlokukon vérenek, szakasztottan úgy, a hogy Krisztust felfeszítve, a rajzokon látták. Krisztus tetteit is tudjuk utánozni s mondhatom jó részt szugeszió útján megmagyarázhatók. A benne hit való gyógyítólag hatott, ép úgy mint Lourdes ma nap; s ez okból jóra való orvos

a köznép vallásosságát sohasem fogja bántani. A bucsujáró helyek, kutak, szenttárgy hallucinációk napjainkban is csodákat művelnek.

A hipnotizmus egyik válfajának szokták az úgynevezett mentalszugesziót tekinteni, ez alatt azt az eljárást értjük, hogy egy ember másnak a gondolatait befolyásolhatja minden eszköz vagy eljárás nélkül. Dr. Ochorovics egy hipnotizált nő előtt ülve, úgy tett, mintha írna; de ugyanekkor erősen arra gondolt, hogy a hipnotizált emelje fel a jobbkarját; 3 perc mulva a medium megette. Ilyen mentalszugeszió volt az is, a mit Királyval tettem, a ki minden mozdulatomat megette, anélkül, hogy látta volna, hogy mit teszek.

Hibetetlenül hangzik ez is, hogy vannak egyének, a kiknek csak egyik testfelét lehet hipnotizálni, míg a másik fele éber, öntudatul van.

A hipnotizmus lényegét sokan próbálták már megmagyarázni, de hasztalan. Nem tudjuk és sokáig nem fogjuk tudni. A kísérletek, különösen Krafft-Ebing által sok tünetben csakis az agy reprodukcióját látjuk; de van aztán egész sora a kísérleteknek, melyek a reprodukció ellen szólnak. A hipnotizmusnak különböző állapotai vannak. Az első állapot a kezdeti, azon az egyén nem alszik, de ha hirtelen megkérdik, hogy kefe-e ez a tárgy és dobánytárat mutatnak neki, nem tud ellentmondani.

Előrehaladottabb állapot, ha elalszik és felébresztetik; vagy ha elalszik és megmerevül (kateleptikus). Ha az ilyen hipnotizált megparancsoljuk, mielőtt felébresztjük, hogy három nap mulva löjje magát agyon, és az megteszi, akkor az ilyen bekövetkezendő állapotot postszugeszióknak mondjuk. És ebben rejlik a postszugeszió kriminális veszélye.

A hipnotizáltak több lelki világa van; az egyik például a rendes, életben folyó öntudatos lelki állapota, a másik a hipnotizált állapotban levő lelki világa. A hipnotizált levő dolgokról, ha öntudathoz jön, egy kukkot sem tud. Egy új állapotot a következőképen is lehet előidézni: a hipnotizáltak megparancsolom, hogy felébresztése után tartozik összes parancsainak megfelelni;

ezután felébresztem és az illető egyén teljes öntudata és esze mellett a legbolondabb dolgok elkövetésére képes.

Látjuk tehát, hogy mi mindent fedezett fel eddig a tudomány a nép nyelven nevezett holdkórosság által. S most, hogy az olvasó a kísérletekkel, különböző jellegű csoportjaival és tüneteivel megismerkedett, fel fogja bírni azt is, hogy miért okozott Salamon Ella halála olyan óriási feltűnést; azért, mert Neukom főmérnök experimentum útján külön választotta állítólag Salamon Ella lelkét a testtől. Ilyenek a rablók felkeresése, elvesztett tárgyak megkeresése, testvére betegségének megállapítása Versecen, stb. kísérletek. Eddig úgy tudtuk, hogy a lélek csak a halál beállta után hagyja el a testet, és a lelket az élő testtől el nem különíthetőnek véltük. Másrészt azonban bebizonyított dolog, hogy a lélek csak az anyag útján alakít magának fogalmat és ezért a lélek és élő test elválaszthatóságát szkeptícizmussal kell fogadnunk. Az egyetlen helyes felelet erre az, hogy talán lehet, de nem tudjuk. Tudományos szempontból azonban a thuzséri kísérleteknek egy csepp értékük sincs. Ilyen minden ellenőrzés nélküli dolgoknál svindler lehet a medium, a hipnotizőr is. Ilyen svindlerség különösen a spiritizmus terén uralkodik, sőt Mesmer is, a ki a jelen század elején úzte a hipnotikus kísérleteket, a legnagyobb svindlernek közé tartozott, az igaz dolgokat a legnagyobb hazugsággal keverte össze. A medium lehet hiszterikus egyén, a ki becsapja a hipnotizőrt és a környezetet. Ezen tulajdonság azonban nem tévesztendő össze az igazi hipnotizálással.

S így tág tere marad a kombinációknak és Salamon Ella esete egy cseppet sem gazdagította a hipnotizmusról szóló tudományt. Azonban igaz, hogy a hipnotizis öltet, előidézhet szuggerált uton halált; ha valaki örömeiben, bánatában, ijedségében (tehát ideges visszahatások útján) szörnyet halhat, ugyan miért nem halhatna meg a hipnotizált, szugeszió következtében?!

Mégis csak igazuk volt a bécsi professzoroknak, mondván: nem ismerjük a körülményeket, az esetet, a halál okát, a boncolási jegyzőkönyvet, ergo: hallgatunk — és jól tették, hogy hallgattak.

M

E vágy lelketében a koráni önhittetlenné, ma később átmenetnek onnan a bold

A nőnek legszentebb hitvesi odaad gondját gyermek vagyok anyá gyobb gond pedig egész melyekkel es

Ez első életét. Ha egy iránti igaz, es első éveiben elégedetlen, se

Sajnos száma, hol e már ezeket a nevezett „érő őszinte szerete jeles tulajdon

Az ily stültek közt egymás iránti dadák, bann kedvök szer

S mily leánygyermek házasság alap fölök azok ez kielégítését sz gyakoriabbat e már amugy telen tanuiva fel, nem is v

De a h „szerelmi“ há vendetesebb forró szeretet Elmulnak a „modern“ társ ton nagyobb-velésü nő; — nozbassa a k ságát felálló áldozhat neje már a magva ségnek.

Vagy h szeszélyeinek, Tehetség ziláltta lesz: mely a mana hoz vezet, ne fordítja maga golyót rejtő e

„Egysze mely szerint le nehez megéhe Ez elvnek az minden vissza boldogságnak

Ez elv n egyszek, de megromtó kül család békéje

Ez elvet hassatok péld nyestül, bizony — de annál e

Ezüst

Elesiptek forintjai volta gyárnak.

Pávkov a Ferenc József vett egy kofa ügyre veszi a kérdéssel, hogy fölismeri a hal hogy vajjon le meséli, hogy és attól kapta

Azonba előtt s ez szót Pávkov erre le rendőrel aztat tek. Epen arra elmondották a hogy a baját futás közben mentek a ke 10 drbot.

Kihallgat rendőrségnél tizes bankjeggy forintosokat.

Végre az Harman meg Sztanimir tótták föl a u Jól megó teljeseen új ez alakját és ebb hogy a haszná cinkanal.

Volt alk pénzdarabok emberek muns gése föltűnőet sulya valamely két oldala hűt ele árulja el, tompák. Legiu

Melléklet a „Bácska” 79-ik számához

E vágy tölti el valóját, — ez érleli meg oly korán lelkületében a tiltott utáni hajlamot, ez ébreszt fel a koráni önhitét, teszi őt kacérrá, nagyvágyóvá, elégedetlenné, mások iránt irigygyé, mely lelki betegségek később átmenve a családi életbe, annak megrontóivá, onnan a boldogság száműzőivé lesznek.

A nőnek legszentebb hivatása jó anyának lenni s legszentebb hivatását azáltal töltheti be leginkább, ha hitvesi odaadó, gyöngéd szeretet mellett legnagyobb gondját gyermekei okszerű nevelésére fordítja. S hányan vagytok anyák, kik mindenre, még ölebeitekre is nagyobb gondot fordítotok, mint gyermekeitekre; kiknek pedig egész jövőjük amaz első benyomásoktól függ, melyekkel csak anya hathat gyermekeire.

Ez első benyomások irányítják gyermekeik egész életét. Ha egyértelmű, isteni félelem, vallásosság, egymás iránti igaz, őszinte szeretet, a melegegdedtség az a mit első éveiben tapasztal, lehetetlenség, hogy e gyermekből elégedetlen, istentelen ember válhassék!

Sajnos! — korunkban nagyon kevés ama családok száma, hol e szép tulajdonok lakoznak. — Kiszorította már ezeket a házasságoknak nagy százalékát tevő, ugynevezett „érdek-házasság”. — Az egymás iránti igaz, őszinte szeretettel együtt számúvze van itt minden egyéb jeles tulajdon is.

Az ily házasságok gyümölcsei a mellett, hogy szüleik között a leggyakrabban csak egyenlenséget, egymás iránti gyűlöletet stb. tapasztalnak — többnyire dadák, bonneok nevelésére vannak bízva, kik kényőkdedvő szerint idomíthatják e hajlékony jellemet.

S mily példát lát az ily házasságból származó leánygyermek? Hiányozván szülei között a boldog házasság alapja, az egymás iránti szeretet; kertülük, gyűlölik azok egymást. Mindkét fél más irányban keresi kielégését szenvedélyeinek s ily viszonyok között mind gyakoribbakká válnak a családi botránnyok, melyeknek e már amugy is megmérgezett lelkületű gyermek önkénytelen tanuivá lesz. Ily szomorú tapasztalatok között nőve fel, nem is válhatik belőle soha szerető nő, gondos anya!

De a házasságok másik felénél, az ugynevezett „szerelmi” házasságoknál sem igen tapasztalhatunk örvendetesebb eredményt. Egy szerény állású ifjú igaz, forró szeretetből lép örök frigyre szive választottjával. Elmulnak a szerelmi mámor boldog napjai s a mai „modern” társadalmi szokásokkal versenyt tartandó, folyton nagyobb-nagyobb igényekkel lép fel a hiányos nevelésű nő; — ki, hogy a nálokánál gazdagabbakat utánozhassa a külsőségeiben, képes saját otthona boldogságát feláldozni. A férj szerény jövedelméből nem áldozhat neje kacér könnyelműségének s itt meg van már a magva a családi boldogságot felduló egyenlenségeknek.

Vagy ha a férj — neje iránti szeretetből hódol szeszélyeinek, — hova vezethet e könnyelműség?!

Tehetségénél tovább költsézzve, anyagi helyzete zilálta lesz; kimeríti hiteleit s nem ritkán ez az út, mely a manapság csaknem minden napos sikkasztásokhoz vezet, melyek következményeiként való meknévüsti fordítja maga ellen a szerencsétlen áldozat a gyilkos golyót rejtő csövet.

„Egyszerűség mindenben,” ez lenne azon elv, mely szerint leányaink nevelését mai, amugy is nagyon nehéz megélhetési viszonyaink között irányítani kellene. Ez elvnek az életbe való átvitele szülné legelőbb a minden viszonyok közötti megelégedést, mely a családi boldogságnak alapja.

Ez elv megtartásával vehetők elejét a nemcsak egyesek, de társadalmunk anyagi helyzetét is teljesen megrontó külsőillogásnak, melynek elérhetése anyai család békéjét, nyugalmát teszi tönkre.

Ez elvet tartásotok szem előtt anyák; ez elv szerint haslatok példaképpem gyermekeitekre, s ha ez elv érvényesül, bizonyára sokkal kevesebb lesz az öngyilkosok, — de annál több a boldog házasságok száma.

Katona Ferenc.

Ezüst-forint-gyár Szivacon.

Elesiptek Zomborban egy parasztot. Hamis ezüst forintjai voltak. És ez az ember tagja egy szívaci pénzgyárnak.

Pávkov Száva ó-szivaci parasztember Zomborban a Ferenc-József laktanya előtt a napokban gyümölcsöt vett egy kofától. Átad egy ezüst frtot. A kofa szemügyre veszi a pénzt és odafordul az urához azzal a kérdéssel, hogy vajjon nem hamis-e a kapott frt. A férj fölismerte a hamisítványt és megkérdi a vásárló Pávkovot, hogy vajjon honnét vette azt? Pávkov jámbor arccal meséli, hogy egy kupuszinaí asszonynál ötöst váltott és attól kapta azt.

Azonban gyanusnak tűnt föl az atyafi a kofa ura előtt s ez szétnevezte, vajjon nem lát-e a közelben rendőrt. Pávkov erre birtelen menekült ki. A bajai uton álló rendőrrel aztán üldözöbe vették Pávkovot, és el is csipték. Épen arra ment dr. Nikoltis tb. főkapitány. Ennek elmondották az esetet s többek közt azt is jelentették, hogy a bajai ut sarkán lévő Szemző Gyula-féle kertbe futás közben Pávkov több ezüst forintot bedobott. Bementek a kertbe és ott csakugyan megtaláltak vagy 10 drbot.

Kihallgatásakor Pávkov mindent tagadott. A rendőrségnél azt vallotta, hogy egy gyümölcsárussal tizes bankjegyet váltott és ott kapta a hamis ezüst forintosokat.

Végre azonban elmondta az igazat. Hármán voltak a bandában. Ő és Tyutyin Gyuka, meg Sztanimirovits Gyurica. A Pávkov istállójában állították föl a méhlyüket.

Jól megdolgozott finom agyagba belenyomtak egy teljesen új ezüst frtot. Megkapták a pénzdarab negatív alakját és ebbe öntötték bele az anyagot. Azt mondja, hogy a használt anyag nem egyéb, mint fölolvasztott cinkanal.

Volt alkalmunk megnézni az így gyártott pénzdarabokat és bizony azok az egyszerű paraszti emberek munkájához képest elég jó utánzatok. A csengetése fölülően hasonló az igazi ezüst forintoséhoz. A súlya valamivel kisebb, de csak nagyon kevéssel. Mindkét oldala há utánzata az igaznak s csupán a betűk éle árulja el, hogy hamisítvány, mert azok fölül egészen tömpök. Leginkább elárulja pedig a hamisítványt a ker-

let, mert ott a „viribus unitis”, avagy a „bizalmam az ősi erényben” teljesen hiányzik s e helyett primitív szurkálások és minden jelentőség nélküli bevágások láthatók.

Pávkov vallomása után azonnal kocsióra ültették őt és a zombori rendőrség hazakísérte őt Szivacon, hogy ott megejtsék a további kutatást s ami fő, a házmotózást.

Tegnap délután jött az értesítés, mely szerint ennek eredménye meglepő. Egy nagy bandának jöttek a nyomára. És a vizsgálatot most birtelen ki kellett terjeszteni Kulára és O Sztapára is. Az eddigi eredményt a vizsgálat érdekében még nem közölhetjük.

Ujdonságok.

Király névnapja. Királyunk névnapját hagyományos kegyelettel ülte meg városunk közönsége. A város középületei fel voltak lobogóvva, s a templomokban hálaadó Istentiszteletek tartottak, a melyen a polgári és katonai hatóságok testületileg vettek részt. A katolikus templomban a kaszinó-egyleti dalárda vegyeskara Engesser Mátyás miseénekét s a mise végén pedig a himnust énekelte el betétként. Patajné Vida Etelka urnó a graduálára Stradellának egy XVII. századbéli híres áriáját („O del mio dolce”) énekelte szépen és hatásosan és Dalmay Pálné urnó az offeratoriumra Attenhoffer Károly „Ave Maria”-ját énekelte gyönyörű hangján, hegedű és kúrt-szóló, meg vonós zenekisértel mellett.

Kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Klenner Teofil okleveles tanítót a goszpodineci, Sztajanovics Milivoj okleveles tanítót pedig a mosorini elemi iskolához tanítókká nevezte ki.

Tanárok és tanítók mozgalma. Olvasóink előtt tudva van, hogy a zombori kereskedelmi középiskola és a görög keleti szerb tanítóképzőintézet tanárai, továbbá a helybeli népiskolák tanítói a nyugalomba vonult Czirfusz Ferenc kir. tanácsos, tanfelügyelő és a helyébe kinevezett Gräff Nikáz kir. tanfelügyelő tiszteletére nagyobb szabású közebédet akartak rendezni. Ezen ügyben a fenti intézetek tanárai és tanítói a kereskedelmi középiskola épületében e hó 2-án népes értekezletet tartottak, amelyen egyhangulag a következő határozatban állapodtak meg: tekintettel arra, hogy Czirfusz Ferenc kir. tanácsos és tanfelügyelő ur családí gyaása miatt nyilvános banketteken részt nem vehet, Gräff Nikáz kir. tanfelügyelő urnak pedig, a lapokból előre értesítve a mozgalomról, határozatlan kifejezett óhaja és kérelme, hogy tanfelügyelővé való kinevezetése alkalmából tervbe vett minden ünnepeletés mellőztessék, az egybegyűlt tanárok és tanítók lemondanak a nyilvános közebéd tartásáról; hogy azonban nevezett kir. tanfelügyelő iránt érzett mély tiszteletüknek és ragaszkodásuknak maradványaként is kifejezést adjanak, egyhangulag elhatározzák, hogy: 1. a létesítendő „Czirfusz-alapítvány” ügyében megyszerte megindult mozgalomhoz csatlakozik és 2. a kereskedelmi középiskolában Gräff Nikáz kir. tanfelügyelő ur nevére „Gräff Nikáz-alapítványt” létesítsenek, amelynek kamatait évenként a kereskedelmi középiskolába járó, jó magaviseletű s kiváló előmenetelt tett tanuló jutalmazására fordítják.

Templomszentesítés Bácsujfalun. Szép és emlékezetes napja volt f. évi szeptember hó 23-án a bácsujfalui ág. h. evangélikus egyháznak, ekkor lett felszentelve temploma, melyet az egyház tagjai, legnagyobb részét szegény földművesek, közel kétezer frtnyi önkényes önmegadózattal valóban izlésesen, stilszerűleg renováltattak. Nagy volt a teher, melyet az aranylag kis egyház ekként vállára vett; erős volt az akarat, mely az egyházbíveket vezérelte; lélekemelő volt tehát az ünnepély is, melyet a nagy mű befejezésének emlékére s örömeire e napon megültek. — Már kora reggel ünnepélyes barangzó hívta a híveket a díszesen rekonstruált istenházába, melynek toronyáról nagy nemzetiszínű lobogó hirdette az egyházközség ünnepét. Majd az ünnepélyes istentisztelet kezdetével a hívek buzgó s valóban meghatató éneke után — midőn már a protestánsok diadaléneke: „Erős vár a mi Istenünk” elhangzott — a helybeli lelkész tartott formailag és tartalmilag valóban gyönyörű s nagyhatású ünnepi beszédet s aztán a bács-szeremi főesperesség képviselője, Mrva György petrováci lelkész rövid, de hatásos és mély értelmű beszéd kíséretében a renovált templomot felszentelte s magasztos hitvallásának átadta. Ezzel rövid ének után a diszistentisztelet véget ért s a templomból kitűnőül hívek és a szomszéd helységekbeli szép számmal megjelent vendégek valódi lelki gyönyörrel szemléltek a szent hajlékot, mely fényes tanúbizonysága annak, hogy mire képes egy kicsiny és szerény eszközökkel rendelkező testület, ha annak vezetői feladatuk magaslatán állanak s azt az istenadta népet a helyes utakon s megfelelő módon vezetik. S kik ezek a vezetők? Első sorban az egyház fiatal, buzgó s már rövid idő alatt is oly méltán közbecsülésre és tiszteletre szert tett felügyelőjét, dr. Scultéty Jenő hódásági ügyvédet kell említenünk, ki páratlan buzgalommal, nagy szellemi és anyagi áldozatok mellett viseli terhes, tiszteletbeli hivatalát, kinek első sorban érdeme, hogy a szegény földműves népet a reá nézve oly nehéz időben oly tetemes áldozatok elvállalására bírta s őket kötelességeik pontos teljesítésére szóval-tettel ösztönözte. Valóban sokat köszönhetni az ő hitbuzgó, hazafias működésének; s a kis egyház az ő felügyelő-sége óta napról-napra jobban prosperál az anyagiakban úgy, mint a szellemiekben, a hitbűszögekben úgy, mint a hazaszeretében. S e buzgó, hazafias működésében méltó társa és támogatója az egyház lelkésze, Medvezky Károly. Ő volt az, aki az egyházfelügyelői nehéz és terhes hivatalra az arra legalkalmasabb egyént, dr. Scultéty Jenőt megnyerte; ki vele az egyház vezetésének gondjait hűségesen megosztja s ki lelkiismeretesen gondoskodik arról, hogy az egyház iskoláiban a zsenge gyermeki szívekbe a hitbűszögek mellett a hazaszeretet magvai is elhintessenek s az anyanyelv mellett a magyar nyelv is kellőleg kultiváltassék. — Az istentisztelet végeztével az egyház két derék vezére a vendégeket barátságos ebédre hívta meg a paplakra, hol az a legkedélyesebb hangulatban folyt le. A harmadik fogásnál Mrva György, az esperesség képviselője, a magát táviratilag kimentett főesperes, Belohorszky Gábor nevében is felköszöntötte az egyház két buzgó vezérét, gratulálva nekik eddigi sikereikhez s Isten áldását kívánva további működésükre.

Uj plébános. Freyburger Sándor apatini segéd-lelkész Déronyára plébánossá nevezetett ki.

Honvéd önkénteseink. A zombori honvéd-zászlóalj 3 önkéntese közül dr. Lallossévits János és Vass Károly jó eredménnyel tették le a napokban a tartalékos tiszti vizsgát.

Az új templom építéséhez már hozzáfogtak s most egyelőre csak a belső részeken dolgoznak, hogy az esetleg bekövetkező őszi esőzések alatt is háboríthatatlanul folytathassák a munkálatokat.

Dal- és táncestély. A zombori kaszinó-egyleti dalárda által f. 1894. évi október hó 7-én a „Vadászkürt” szálloda összes termeiben rendezendő III. ik alapszabályszerű dal- és táncestélyének műsora: 1. „Fobász”. Férfikar, Oláh K. tól. 2. a) „Vorre morrie”. Fossitól, b) „Vadászdal”. Sztajanovics J. a „Kis Molnár” című dalművéből, Pataj Ella zongorakísérete mellett éneklé P. Vida Etelka. 3. a) „Magyar dalok”. Férfikar, Palotássy J. tól, b) „Fekete szem”. Férfikar, Wusching K. tól. A magánrészét éneklé Raicsics László. 4. „A vizi róza”. Vegyeskar, Abt F. tól. 5. „Andante és Rondo”. Mazas F. tól zongorán és két hegedűn előadja: Obbolezer Margit, Buresz Jenő és Obbolezer Gyula. 6. „Rakóczy induló”. Vegyeskar zongorakísérettel. — Belépő-jegyek 1 frtjával Sztřílich Zsigmond ur kereskedésében előre is válthatók. A pártoló tagok a tagsági jegy harmadik szelvényeért válthatnak jegyet. Kezdeté este 8 órakor.

Oeser színháza. A megyebáz előtt felállított villamos színházban a II. sorozati előadások érdekesség dolgában nem állnak mögötte az I. sorozati előadásoknak s a közönség szinte tódul annak megtekintésére s ez az oka, hogy türethetetlen állapotok állnak elő, a mennyiben oly nagy közönséget gyűmösölnek be a színházba, hogy a közönség hering módjára van összeprésülve. Talán nem lenne felesleges dolog, ha az illetékes körök ellenőriznék, hogy csakis a közönség kényelmének megfelelő mennyiségű jegyet bocsájtanának ki a közönség részére, mert hát megkövetelheti a közönség, hogy pénzéért ne kelljen oly dolgokat eltérni, a mit épen a szerdai előadáson tapasztaltunk.

Cédulaház az új állatvásártéren. Az új állatvásár terének berendezése közeledik már a befejezéshez. A sztapári uti vámbázépületet — mint tudjuk — át kell alakítani cédulaházba, minek folytatn a vámbáz kijebb kerül. Most kerül a sor ezen átalakítási munkálatokra. Ulrich Vince építész ajánlatot tett a tanácsnak, mely szerint hajlandó ezen munkálatokat átvállalni az előirányzathoz képest még egypár frttal magasabb áron. A tanács arra való tekintettel, hogy a mérnöki hivatal állandóan tul van halmozva dologgal s így az építkezés házi kivitele nagy megterheltetés lenne, Ulrich ajánlatát elfogadta. Az átalakítás költségei meghaladják a 600 frtot.

Hogyan gazdagodhatik meg az állam? Czinkoczkó János „idősebbik” Petrovácról nemcsak a zombori „M. K. Pénzügyőnkéségnek” írogat bölcs tartalmu levelek, hanem — amint most értesültünk — a kormányknak is. Multkor közölték egy levelét s annak alkalmából meséli lapunknak egy barátja, hogy a jeles ember tavaly még különösen ajánlatokkal és jó tanácsokkal tudott szolgálni. Wekerlének pl. elárulta annak a titkát, hogy hogyan lehet kifizetni az állam tömérédek adósságát és a mellett még meg is gazdagítani azt. Ennek egyszerű módja a — lutri. Ajánlott három numerust Wekerlének, jó numerust, olyant, amely itt bizonyosan kijön; azt mondja, hogy Wekerle arra jó sokat rakjon a lutribá. Azok kijönnek; el kell nyerni a lutri minden pénzét s így az állam kasszáját tele rakni. Ugy látszik, hogy a pénzügyminiszter nem akarta elfogadni a jó tanácsot, mert különben most már spregölve lenne a lottó és kifizetve az adósság.

Az utolsó nóta. Topolyai levelezőnk írja e hó 3-iki kelettel: A tegnapi vásár a folytonos esőzés miatt alig volt megtartható. Csak egyik lacikonyhában volt túlságosan hangos dinom-dánom. Ott mulattak a falu legényei, a holnap bevonuló újoncaink, kik szép magyaros öltönyeiket az ócska mundérral, rongyos, foltos bakancscsal felecsérelték. Legzajosabb volt a község délcege legénye Rajcsár Ferenc, ő táncolt legtöbbször s folyton dobta a bankót a cigányoknak, hogy egymásután buzza azokat az elkeseredett bakanótákat. Hej, ha szegény Rajcsár tudta volna, hogy ez az ő utolsó eszardása! — Tőke István már régi haragosa volt Rajcsárnak. Ő is azt a lányt szerette végtelentül, akit Rajcsár mátkájának mondott, de attól kikoszaroztatott. Tőke most azt mondá, ő mégis csak meg fogja mutatni a világnak, hogy azt a leányt — mig Rajcsár a katonakénnél lesz — feleségévé teszi. Meghallotta ezt Rajcsár is. Történetesen Tőke betoppant a lacikonyhába. Alig vette őt Rajcsár észre, már is reptek az üvegek a feje felé. Tőkét kidobták a sátorból s újból folyt a tánc. Kivülről behallatszott a boszu hangja. Megállj kutya, véred ma még folyni fog. Bent nem törődtek ezzel. Éjfél után zenével kísértette magát Rajcsár hazafelé. A község előtt utját állá Tőke és oly dühvel döfte éles kését Rajcsár szívébe, hogy a szerencsétlen vértől borultan, eszméletlenül összerogyott. A gyorsan érkezett orvos azt állítá, hogy Rajcsár a reggelt meg nem éri. A gyilkost elfogták a csendőrök.

Ebdüh áldozata. Megirtuk annak idején, hogy Maczházy Frigyes apatini lakost a nyáron egy veszett eb megmarta. A szerencsétlen embert rögtön felszállították a budapesti Hőgyes-féle Pasteur-intézetbe, hol rendszeres kezelés alá vették s naponként beoltották. Nemrég gyógyultan hazabocsajtották s mindenki azt hitte, hogy teljesen ki van gyógyítva. Azonban a napokban, megmaratásától számított 7 hét múlva az ebdüh a legnagyobb erővel kitört rajta. Szobájában mindent össze-vissza tört, rombolt, az asztalon álló égő lámpát feldöntötte, miáltal ruházata is tüzet fogott. A tüzet azonban sikerült a zajra elősietőknek elfojtani, ő maga azonban két napi iszonyu szenvedés és kínföldás után, ágyában összekötözötten, a napokban kiszendetett.

Árlejtés. A vármegyei köznök és ezek műtárgyainak törzskönyvezése iránt október 3-ára kitűzött árlejtésen s munkálatokkal Radnay József budapesti mérnök bizatott meg, ki azt kilométerenként 20 frt 20 krért vállalta el.

Műkedvelői előadás. A zombori Tóth Kálmán-kör által mult hó 30-án előadott szándékolt műkedvelői előadás e hó 20-én lesz megtartva, színe kerül, mint már említettük, a „Tót leány” című népszínmű.

Kirándulás. A zombori kerékpár-egyesület f. évi október hó 7-én Kulára kirándulást rendez. Indulás a klubhelyiségből d. u. fél 1 órakor.

er János által határozatokat nek határozata gyában. k határozata az gyáltása iránt nek határozata ztojanovics Sá- tének Gyakov s iránti kérvé- tanak ez ellen k határozata a nyek eladása az ottani evan- al megmaradt ott 10 holdnyi rozata és Pole- ellen beadott tének a község ház javára átírt határozata és ak az ellen be- jelentése Zom- vatári tartozása tének a Varga ban hozott hatá- kardjainak be- nitónak vissza- a. zó költözködési épületek előtti rozata. leg beszerzése adandó összeg at-egylet tagjai rozata. ánál alapítandó zata. Julianna segé- ges itatóvályuk (nagyok) fize- rozata. tének a Kossuth határozata. ak alkalmazása t határozata. Kosztics Atha- k segélyezése dr. ügyvédnek ta. tének a Bálint zott határozata. nek határozata a n. nok utiköltsége gitó irnok jutal- tének határozata mazás megállá- ktatók díjazása en Matos János k határozata a an. ai legelő egy rgyában hozott rger József és k határozata az asi költségeibz rendelése és az an hozott hatá- tületének a köz- gi jegyzőnek a rozata. marhajásnak an hozott hatá- tének a Károly zódés tárgyában re által beadott nek határozata an. tének a községi rozata. tületének az zott határozata. k egy 2000 frtos nek az ideigle- zése tárgyában tének a jegyzői zott határozata, által közbevetett tének Szöllőy zése tárgyában

65. Zsabya község képviselőtestületének határozata egy 3000 frtos ideiglenes kölcsön felvétele tárgyában.
66. Zenta város képviselőtestületének a végrehajtói becsülők fizetéseinek felemelése tárgyában hozott határozata.
67. Goszpodince község képviselőtestületének a végrehajtói fizetés felemelését megtagadó határozata.
68. Kovil-Szent-Iván község képviselőtestületének az italmérségi kezelés tárgyában hozott határozata.
69. Kis-Hegyes község képviselőtestületének a vadászati bérösszeg részbeni leszállítása illetve elengedése tárgyában hozott határozata.
70. Temerin község képviselőtestületének a gyümölcsfakertész fizetés felemelése tárgyában hozott határozata.
71. Déronya község képviselőtestületének a róm. kath. és gör. kel. szerb iskola felépítése és a felmerülő költségek mikénti fedezése tárgyában hozott határozata.
72. Czveity Milán ó-verbázi bíró vagyonának az 1886. évi XXII. t. c. 65. §-a értelmében tűzkár elleni biztosítása iránti kérvénye.
73. O-Verbász község képviselőtestületének határozata a jegyzői napidíjak megváltása tárgyában.
74. Ada község képviselőtestületének határozata a Népkert létesítése és ezen határozatnak megváltoztatása tárgyában, ugy ez utóbbi ellen Beslin Milos által beadott felelkezés.
75. Temerin község képviselőtestületének a hetipiac helyének megváltoztatása tárgyában hozott határozata s az ellen Fernbach Lajos és társai, ugy Péter Ferenc és társai által közbevetett felelkezés.
76. Krusevlya község képviselőtestületének a körállatorvos látogatási díjait megállapító határozata.
77. Melykut község képviselőtestületének ugyane tárgyban hozott határozata.
78. Rügyica község képviselőtestületének ugyane tárgyban hozott határozata.
79. Gara község képviselőtestületének ugyane tárgyban hozott határozata.
80. Vaskut község képviselőtestületének ugyane tárgyban hozott határozata.
81. Paesér község képviselőtestületének ugyane tárgyban hozott határozata.
82. Borsód község képviselőtestületének ugyane tárgyban hozott határozata.
83. Bikity község képviselőtestületének ugyane tárgyban hozott határozata.
84. Felső-Szt.-Iván község képviselőtestületének ugyane tárgyban hozott határozata.
85. O-Sztapár község képviselőtestületének ugyane tárgyban hozott határozata.
86. Szalay Lajos állatorvos oklevelének meghirdetése.
87. Vujevich Alajos zombori lakos kérelemlevele, melyben vármegyei irnok korában ellene fenforgott feyelmi eljárás során két izbeni felfüggesztetése időtartamára járó fizetést kiszolgáltatni kéri.
88. Néhai Lakatos Péter ugar temerini jegyző özvegyének nyugdíjségében való részletése.
89. Bácsujfalu községében behajthatlanná vált 1697 frt 52 kr különféle községi követelés leírása tárgyában hozott képviselőtestületi határozat.
90. Alsó-Kovil községében behajthatlanná vált 1010 frt 14 kr különféle községi követelés leírása tárgyában hozott képviselőtestületi határozat.
91. Rém községében behajthatlanná vált 170 frt 27 1/2 kr különféle községi követelés leírása tárgyában hozott képviselőtestületi határozat.
92. Gákova községében behajthatlanná vált 375 frt 50 kr földhasznosítási leírása tárgyában hozott képviselőtestületi határozat.
93. Bresztovac község 1893. évi gyámpénztári számadása.
94. Gajdobra község 1893. évi gyámpénztári számadása.
95. Német-Palánka község 1893. évi gyámpénztári számadása.
96. Uj-Futtak község 1893. évi gyámpénztári számadása.
97. Vaskut község 1893. évi gyámpénztári számadása.
98. Zenta r. t. város 1886., 1887., 1888., 1889., 1890., 1891. és 1892. évi gyámpénztári számadása.

Az ugar.

A régi időben a föld még gazdátlan volt, mert őseink vadászat, halászat és állattenyésztésből éltek. Az állatokat legelőn tartották. A hol a legelő elfogyott, onnan — mentek tovább.

Majd lassanként felhagytak őseink a folytonos vándor, nomád élettel; állandó lakóhelyen telepedtek le. Lassan a futó vad az erdőben is megértült, a népség szaporodott, minden használható földnek gazdája akadt. Aztán most nem elégedett meg a nép az erdei vackorral és félj nyers hússal, meg az erjesztett kancatejjel, hanem megszerette a kenyert és más olyan eledellel is kezdett élni, a mi bizony nem terem meg a vad fán és a mi nem szaladgál labou. hanem megművelt földben kell azt termelni. Ezzel elkezdődött a földművelés. Persze, hogy ez a földművelés még nagyon kezdetleges volt. Holmi görbe faággal vagy otromba faekével felhasították a földet, bepergették maggal. Ha aztán a gabona megért, levágták, doronggal kieséptették és nagy köveken — ez volt őseink malma — megtörték.

Ha valamelyik föld már nem termelt annyit, a mennyivel az őskori gazda megelégedett volna, arrább ment és nagy kiterjedésű legelőjéből egy másik darabot hasgatott fel. Trágyázásról, ugarozásról akkor még szó sem volt.

Sok-sok évszázad mulva, midőn a népség már jobban elszaporodott, midőn egy-egy családra már kisebb darab föld jutott, jobban ki kellett használni a földet: rájöttek lassanként arra, hogy a föld megkivánja az utánpótlást, a trágyázást.

A trágyázás mestersége a régi görögök és rómaiaknál már jóval Krisztus születése előtt ismeretes volt, de a mi eleink, a kik folytonos vándorlásban és háborus-kodásban éltek napjaikat, csak sokkal később tanulták meg ezt a hasznos mesterséget.

Majd arra is rájöttek, hogy a föld megszántása és trágyázása mellett még másra is van szükség, mely a föld termőerejét biztosítja és megőrzi. Ez a nyomásos gazdálkodás és ugar.

A nyomásos gazdálkodás egyik formája, a három nyomásos rendszer, számos vidéken még ma is divatban van. Lényege abból áll, hogy a művelés alatt levő szántóföldet három egyenlő részre osztják, melyből egy rész felváltva ugar, egy rész őszi, egy rész tavaszi. Az ugarba jön az őszi, az őszi után tavaszt vetnek, a tavaszi után pedig a föld ismét ugar marad.

A népség szaporulával, a jobb földművelő eszközök, jobb trágya, különösen a mesterséges trágyák elterjedésével, a föld értékének növekedésével és számos új, azelőtt nem ösmert növény felkarolásával a három nyomásos rendszer és ezzel az ugar is mindinkább kezd divatból kimenni és helyét a takarmányal bevett ugar és a több évre terjedő váltó- vagy vető-forgós gazdálkodás foglalja el. De erről majd más alkalommal beszélünk, most csupán az ugarról akarok szólni.

Sokan kétféle ugarat különböztetnek meg: fekete és zöld ugar. Fekete ugarnak azt nevezik, a mely földbe semmit sem vetnek; zöld ugarnak pedig azt, a melyikben takarmányt termelnek.

Tekintettel arra, hogy az ugarolás azt célozza, hogy egy évig a föld be nem vetve, többszöri felszántás által jó erőbe és állapotba jöjjön; tekintettel arra, hogy a takarmánytermelés mellett az ugarolásnál megkívánhatóbbrendbeli szántásról szó sem lehet és némely takarmányféle nem hogy kimélné a földet, de ugyancsak kizsarloja: azt tartom, hogy csak egyféle ugar lehet, ez pedig a tulajdonképeni fekete ugar.

Az ugarat soha sem szabad összetéveszteni a parlaggal. Az ugarföldet 3-szor, 4-szer felszántják, a parlag pedig teljesen műveletlen, érintetlen föld.

Régezte azt hitték, hogy a föld néhány évi termés után pihenésre vágyik, mely pihenés termőerejét, növényi tápláló részeit gyarapítja. Ilyet most már az okos ember nem állít, mert hiszen akkor a parlagon való hevertetés is javítaná a földet.

Az ugarolás nem azért hat jótékonyan a földre, mert az egy évig pihen, hanem azért, mert ezalatt az ugarolási idő alatt többször felszántjuk, a mi által omlóssá, porhanyóvá tesszük. Az ugarolással a gyomokat irtjuk. Az ugarolás nem gazdagítja a földet, növény-tápláló sóit nem szaporítja, hanem csak a már benne meglévőket a többszöri szántással a talaj feltárlásával és a levegő, melegség, fagy, eső és hólének szabad behatásával olyan állapotba jönnek, hogy a növények gyökerei könnyű szerrel felvehetők.

Látni való ebből, hogy ugarolás nem mindenütt és feltétlenül szükséges; okkal-móddal ugyanazt az eredményt elérhetjük másképp is. Hogy ez így van, arra nézve elég felemlítenem azokat a külső országokat, melyekben a földművelés sokkal előbbre van, mint nálunk. Angolországban a mivelt föld minden 100 holdjából csak 2 hold ugar, Svájcban 3 hold, Németországban 10 hold, nálunk pedig 15 hold. Ezelőtt 50 esztendővel, mikor még nem voltunk ennyire sem előre haladva a jó földművelésben, mint most, minden 100 hold szántóföldből 25—30 hold volt ugar.

Laza, homoktalajon az ugar teljesen felesleges. Kötöttebb földeknek mellőzhető az ugar ott, a hol a termőerő fenntartására van elég trágya, a hol a gazdának van annyi igája és munkaejeje, hogy a gabonák tarlóját azonnal felőrhetheti és még abban az évben egy második, mely szántást adhat a földnek; a hol nemcsak gabonafélt termelnek, hanem azzal felváltva kapásokat és takarmányfélét is.

A hol persze ezek a feltételek nincsenek meg, ott veszedelmes volna az ugaral felhagyni. A hol nincs elég trágya; a hol az éghajlat annyira zord, hogy a tarló abban az évben nem szántható fel kétszer; a hol a föld nagyon gyomos és túlságosan kötött: ott az ugar nem mellőzhető kár nélkül.

Ha már viszonyaink arra kényszerítenek, hogy földünk egy részét ugarnak hagyjuk, hogy kellő fogantatja legyen, legalább négyszer kell azt felszántani.

Az első szántás az őszi ugarolás október vagy november hónapban történik. Ez mely legyen és a földet azon rögzösen kell hagyni, hogy a tél fagyja omlaszsa szét. A második szántás, mely ne legyen igen mély, nyár elején következik. A harmadik, a keverő szántás augusztusban, a sekély vetőszántás előtt, vagyis szeptemberben történik. — Mínthogy az ugar rendszeren tavaszi kalászos után szokott következni, jól cselekszik, a ki az első mély szántás előtt, közvetlen aratás után a tarlót sekélyen feltöri.

Egyik-másik szántás a föld minősége szerint esetleg el is maradhat, de az őszi mély szántás soha se maradjon el, mert ennek van legjobb hatása a föld gyommentessé és porhanyóvá tételére.

Rombay Dezső.

Naptár. Október.

Havi és heti nap	Katolikus naptár	Protestáns naptár	Görög-orosz naptár
5 Pént.	Placidus	Placidus	23 K. Jan. f.
6 Szom	Bruno	Friderika	24 Tekla sz.
7 Vas.	G 21 Olvas. ü.	G 20 Etel.	25 B 16 Euf.
8 Hétfő	Brigitta	Pelágia	26 János hit.
9 Kedd	Dénes vért.	Dénes	27 Condrat

Peletős szerkesztő:

DR. BALOGHY ERNŐ,

köz- és váltó-ügyvéd.

Laptulajdonos és kiadó

BITTERMANN ANDOR.

HIRDETÉSEK.

HIRDETÉS.

Kapható egy hekl. tiszta 18—19° szilvórium és ugyanily minőségű törköly-pálinka Zombori Jánosnál Szóntán.

4929. sz.

k. ü. 1894.

Árlejtési hirdetmény.

A zombori kir. ügyészség a felügyelete alatt álló zombori kir. törvényszéki fogházban, ugy az apatini, kulai és hódásági kir. járásbírószéki fogházakban elhelyezett letartóztatottak 1895. évi élelmezésének együttes biztosítására **f. évi október hó 30-ik napján d. e. 9 órakor** hivatalos helyiségében zárt irasbeli ajánlatokkal egybekötött árlejtést tart.

Bánatpénz 1000 frt.

Kiküldési ár egy főtt étadagra 10 kr, 56 deka-gramm kenyérre 5 kr; együtt 15 kr.

Az árlejtési feltételek a hivatalos órák alatt a zombori kir. ügyészségnél megtekinthetők.

Felhívotnak vállalkozni ohajtók, miszerint szabályszerűen felszerelt bélyegzett s bánatpénzzel ellátott zárt irasbeli ajánlataikat az árlejtési határidőig a zombori kir. ügyészségnél nyújtsák be, illetve a szóbeli árlejtésnél személyesen vagy meghatalmazottjaik által jelenjenek meg.

Zomborban, a kir. ügyészségnél, 1894. évi szeptember hó 18-án.

Dr. Kardos Kálmán,

kir. ügyész.

3—3

Vendégfogadó bérbeadás esetleg eladás.

Van szerencsém a t. c. község becses tudomására juttatni, hogy **Szt-Tamáson** levő, csinosan s teljesen berendezett jó hibern álló

vendégfogadómat

több évre **azonnal** bérbe adni esetleg italkészlettel és berendezéssel együtt örökáron eladni szándékozom.

A feltételek nálam megtudhatók.

Jarmer Lipót,

vendégfogadós Szt-Tamáson.

3—1

1825. szám.

kig. 1894.

Pályázati hirdetmény.

Melykut községben leküszönés folytán üresedésbe jött s évi 360 frttal javadalmozott rendőrvetetői állásra ezennel pályázat nyitattik. Felhívotnak pályázni szándékozik, hogy feddhetlen előéletű s eddigi alkalmaztatásukról szóló közvélemény, testi épségükről szóló orvosi bizonyítványokkal felszerelt és sajátkezűleg irt kérvényeket **folyó évi október hó 15-ig** az alulírt előjelátnál nyújtsák be. A közbiztonsági szolgálatnál alkalmazásban levők s a kiszolgált katonai altisztek előnnyel bírnak.

Melykuton, 1894. évi szeptember hó 30-án.

Lajthay Benjámín,
jegyző.

Balog László,
bíró.

Pályázat.

Ó-Kanizsan két róm. kath. magyar tannyelvű rendes tanító állásra, melyek egyike városi, másik szállási, pályázat nyitattik. Azon esetben, ha e helyek bármelyike előléptetés útján töltetnek be, a városban egy ideiglenes, esetleg még egy szállási rendes tanító állás is jön üresedésbe. (A városi ideiglenes tanító alkalmaztatása az apácázárda felépültéig tart). A városi rendes tanító állás évi jövedelme 500 frt készpénz fizetés; a szállási rendes tanító és a városi ideiglenes tanító évi jövedelme 400 frt készpénz fizetés a törvényes korpótlékkal; mely állások mindegyikével még egyenként a következő illetmények járnak: 120 frt lakbér átalány avagy természetbeni lakás; 8 méter puha tűzifa és ennek beszállítására 4 frt; fűtőanyag, melyből a tanterem is fűtendő 54 frt; a tanterem tisztántartásáért, a gyermekeknek ivóvízzel, az iskolának krétával, szivacsos való ellátásáért 25 frt. A köllőleg felszerelt kérvények az iskolaszékre címezve **október hó 14-ig** ft. Habram János esperes-plébános urhoz Martonosra (Bácsmegeye) küldendők. A róm. kath. iskolaszék megbízásából:

Schöbel Gyula,
iskolaszéki jegyző.

Márton Mátyás,
plébános, iskolaszéki elnök.

Árlejtési hirdetmény.

A Ferenc-csatorna részv. társulat, a Ferencz József-zsilip állomásán egy 3580 frt 16 kr összeggel költségtelt csárda-épület építésére **f. évi október hó 28-án délelőtt 9 órára** az alulírott hivatalban megtartandó irasbeli zárt ajánlatokkal egybekötött szóbeli árlejtést hirdet.

A terv, költségvetés és árlejtési feltételek alulírott hivatalnál megtekinthetők.

Kis-Sztapár u. p. Uj-Szivac.

A Ferencz-csatorna fenntartási osztálya és főmérnöki hivatala.

3—1

SCHERER FERENC
ZOMBOR.

Miután raktáromat az őszi időnyre ujonnan felszereltem, bátorkodom a n. é. közönség becses figyelmét cégemre felhívni, és kérem személyesen meggyőződni arról, hogy a legegyszerűbbtől a legfinomabb házi berendezésnek megfelelő raktárom van. Választékos készletben található raktáromon több rendbeli

hálószoba, ebédlő, szalon- és irodai berendezések és vasbutorok.

Ezen kívül ajánlom legújabb üveg és porcellán készleteimet, továbbá

asztal- és függő-lámpákat,

kínaezüst, tükrök, képek és különféle szobadisztárgyaimat. Mindennemű beivegezés a legpontosabb kivitelben eszközöltetik. Kárpitos munkákat olcsó áron elvállalok. Nagy raktár kereskedők és vendéglősök számára.

Maradtam kiváló tisztelettel **Scherer Ferenc.**

Itt egy jó házból való fiu tanoncul felvétetik.

Fichtl Károly, gépész és mechanikus

ZOMBOR, Fehér hajó szálloda bérloje.
PUCH JÁNOS és TÁRSA Grác, styria-kerékpárok, HILLMAN, HERBERT és COOPER Coventry (Angolország) 20-19
premier-kerékpárok képviselője.

Valódi angol, francia és német kerékpárok nagy raktára.

Dús választék! Olcsó árak! Legkitünőbb minőség!
Ajánlja magát egyuttal mint szakmechanikus házi és szoba-telegráfok, távbeszélők (telefon), villámhárítók és hasonló mechanikai munkák végzésére.
Kerékpár- és varrógép-javításokat a legelőnyösebb és jutányosabb árakon eszközöl.
Arjegyzék kívánatra ingyen.

Pályázat.

A katymári róm. kath. népiskolánál egy ujonnan szervezett német-magyar tanymelvű tanítói állomásra pályázat nyittatik. Ez állomás javadalma évi 400 frt fizetés és lakbér 80 frt. Kötelessége az iskolaszék által kijelölendő osztályban a mindennapi és az ismétlő tanköteleseket tanítani. Csak férfi-tanítók pályázhatnak, a kik kérvényüket a katymári róm. kath. iskolaszékre címezve október 28-ig főt. Tormásy Gábor esperes-plébános urhoz Katymárra (Bácsmegeye) küldjék. Fizetését állomása elfoglalása napjától fogja huzni, ami iránt értesítést fog kapni.
Katymár, 1894. évi szeptember hó 25-én.

3-2 **Az iskolaszék.**

Eladó szőlővesszők.

Perenospora-mentes 50-60 cmt. hosszú, 6 mm. a legvékonyabb és csakis termő, nem fattyú vesszők adatnak.
60,000 síma nemes kadarka vessző ezre 3 frt 50 kr.
30,000 síma kövidinka vagy ruzsica " 3 frt 50 kr.
30,000 síma szlankamenka ezre 3 frt 50 kr.
30,000 síma " " 4 frt — kr.
Az árakba a csomagolás és vasúthoz, vagy hajóra való szállítás is befoglaltatik.
Megrendelések a „Dáljai uradalom Igazgatóságához” intézendők. Posta, távirda, vasút és hajóállomás Dálján. Őszi vagy tavaszi szállításra, az ár 25%-ka előre kértetik.

3-3 **A dáljai uradalom igazgatósága.**

4442. szám.
Kig. 1894.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye zombori járásába kebeleztet O-Szivac és Uj-Szivac összeépített községekben kör-állatorvosi állásra ezenel pályázatot hirdetek.
A betöltendő állatorvosi állás 600 frt készpénz fizetéssel, továbbá a husszemlért fizetendő díjak és a látogatási díjakkal van javadalmazva.
Felhívtnak a pályázni kívánók, hogy az 1886. XXII. t. c. 73. §-a és az 1888. évi VII. t. c. 117. §-a alapján felszerelt kérvényeiket **f. évi október hó 16-áig** ezen szolgabírósnágnál nyújtsák be.
Zombor, 1894. évi szeptember hó 21-én.

3-3 **Poppovics Dusan,**
főszolgabíró.

Keil Alajos-féle

Padlózat-fénymáz
(Glasur)

Arany-fénymáz

Viaszk-enőcs

Heindhofer Róbertnél Zomborban.

legkitünőbb mázólo-szer pmlia padló számára. 1 nagy palack ára 1 frt 35 kr.
1 kis palack ára 68 kr.

képekterek stb. bearaanyozására. Egy kis palack ára 20 kr.

legjobb és legegyszerűbb beeresztő-szer kemény padló számára. Egy kötecsig ára 60 kr.

Mindenkor kapható: 12-11

Árverési hirdetmény.

A zombori róm. kath. egyházpénztár keze-lősege részéről ezenel közhírré tétetik, hogy a plébánia épület alatti s a mellette lévő földszinti épületben a 9., 15. és 18. számú bolti- és raktár-helyiségek 1894. évi november 1-től 1897. évi október 31-éig szóló időtartamra 1894. évi október hó 8-án délelőtti 9 órakor az egyház-pénztári irodában nyilvános árverés útján haszon-bérbe adadni fognak.
Minden árverezni szándékozóknak saját jól felfogott érdekében ajánltatik, hogy az árverési feltételeket már előzőleg az egyházpénztári iro-dában megtekintse.
Zombor, 1894. évi október hó 2-án.
A zombori róm. kath. egyházpénztár kezelősege.

MAGYARORSZÁG.

TELJESEN FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP.
Felőlős szerkesztő és lapfuttató: **HOLLÓ LAJOS** dr., orsz. képviselő.
REGGEL az ország legtávolabb eső részeiben is már az olvasó kezeiben van.

A Magyarország politikai, közgazdasági és társadalmi tudósításaival az összes lapokat megelőzi.
A Magyarországból a közönség már kora reggel olvashatja az országgyűlés tárgyalásait kimerítő alakban, az aznapi összes kül- és belföldi eseményeket, kimerítő tőzsdei tudósításokat stb. stb.
A Magyarország eddig is tanujelét adta, hogy férfias bátorsággal kitűz az ország függetlenségéért és önállóságáért és szembe száll minden korrupcióval és küzeletünket minden visszaéléstől megtisztítani törekszik.
A Magyarország független minden hatalomtól, minden magánerektől, senkinek alárendelve nincs, s így álláspontját nyiltan és egyenesen mondhatja ki bárkivel szemben.
A Magyarország ezen törekvéseiben a közönség részéről már eddig is nagy támogatásban részesül, s így mint a nyilvánosság és a közérdek organuma folytonosan fejlődve és megerősödvé áll jövőben is a közönség szolgálatára.

A Magyarország előfizetési ára:

Szerkesztőség: VIII. ker., Fhg Sándor-utca 2. sz.	Egész évre 14 frt — kr. Félévre 7 frt — kr. Negyedévre 3 frt 50 kr. Egy hónapra 1 frt 20 kr.	Kiadóhivatal: IV. ker., Rostély-utca 2. sz.
---	---	---

A HÉT

POLITIKAI ÉS IRODALMI KÖZLÖNY.
Szerkesztő és kiadója:
KISS JÓZSEF.
Főmunkatárs: **KÖBOR TAMÁS.**
Belső dolgozótársak: Ambrus Zoltán, Heltai Jenő, Ignotus, Kolm Dávid, Kozma Andor, Tóth Béla.

A HÉT hangra, szinre annyira egyéni, felfogásában annyira subtilis, hogy az időszaki sajtóban ez időszertint versenytárs nélkül áll; egyszersmind hétről-hétre hű tükre nemesak az eseményeknek, de a változó hangulatoknak és áramlatoknak, kifejezője a józan közvéleménynek.

Politikai cikkeiben a pártoktól független. Társadalmi kritikájában kíméletet nem ismerő. Fegyvere a satira; ereje az igazság.
Mint szépirodalmi lapnak legfőbb kultusza a szép. Őt év óta azon fíradozik, hogy mentől több ellenséget szerezzen magának: ezért vannak barátai.
Amazok figyelmébe, ezek jó indulatába ajánljuk lapunkat.
Budapest, 1894. évi szeptember hó végén.

Kiss József.
Előfizetés: Egész évre 10 frt. Félévre 5 frt. Negyedévre 2 frt 50 kr.

Mutafelványszámok ingyen!
A HÉT kiadóhivatala
Budapest VII., Erzsébet-körút 6. sz.

Egész évre
Fél évre
Negyed évre
A lap szerkesztője
A lap tulajdonosa

Egyes számok

Megyei

A megyei rendőrségi intézmények a rendőrség melyet a bejövő jövahagyási esájtva. Ez a közrendészeté hogy a kiegy és közbiztons rossz lábón a felelős örök valóságos pa rangu tolvajto tónság minin

A törvény szeröl hozott meghagyták kedési jogok már akkor az körökből kis teljes határoz tónsági ügyn szágban. Né kir. csendőrsé lesz hivatva Minthogy gyökeres rfo a megyéknél módozatairól

Legelősz pontilag, egye Megyénl már évek j erős, egészsé mely a lehető Handja a poig Hosszas tant a most közre nunk koncepc e hó 15-én a desét a közs A szerve ben a rendő el a közbizto egy felügyel teljesítésére.

A

KÉP

Midőn ve hogy fölmenje a ki vad kinéz utamba állt. hirtelen a pus talhoz támaszk A vezér megfogta a ke rajtam) és oly vezértől telheti